

پاورقی

پوریاشکیبایی در گفت‌وگو با «جام‌جم»:

به لطف حییب، بُعد پنهان وجودم را زندگی کردم

رفع گسل اندیشه- رسانه در دستور کار
ستاد تحول است

اندیشه‌ورزان در اتاق فکر رسانه ملی

عبور از گسل اندیشه- رسانه از جمله لوازم تحول در صداوسیماست. در ماه‌های گذشته ده‌هافراز اندیشه‌ورزان دانشگاهی و حوزوی با دعوت رسانه ملی در شورای فرهنگی رسانه حضور یافته و نظرات و پیشنهادهای خود را با مدیران ارشد در میان گذاشته‌اند.

گفت‌وگو «جام‌جم» با حسین مرادی زاده
کارگردان پویانمایی موفق «گیلگمش»

انیمیشن‌های ایرانی در کشور خوب دیده نمی‌شوند

«گیلگمش» بهلوان نامدار اوروک، شهری از سرزمین سومر است، عمری در جست‌وجوی جاودانگی می‌کوشد و بارها شکست می‌خورد اما سرانجام به گیاهی دست می‌یابد که او را جاودانه خواهد کرد. این بخشی از قدیمی‌ترین داستان کشف‌شده جهان و به عبارتی اولین اثر حماسی ادبیات دوران تمدن باستان است که حسین مرادی زاده، طراح، نقاش و کارگردان انیمیشن آن ساخته است.

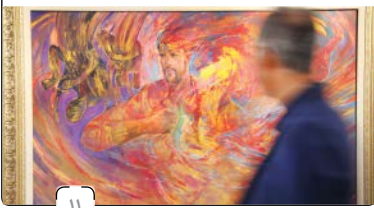

گزارش

گزارشی از نمایشگاه منتخب آثار هنرمند فقید
حیب... صادقی

مردی که نقش نور و عشق می‌زد

زنده یاد حیب... صادقی، نقاش و استاد هنرهای تجسمی دانشگاه، ارادت بسیاری به اهل بیت (ع) داشت و هرسال تابلویی تازه برای عاشورا خلق و به امام عشق (ع) تقدیم می‌کرد. او روز چهارشنبه ۵ مرداد، مقارن با ایامی چشم از جهان فرو بست که متعلق به شهدای کربلاست و حسرت نبود او در محرم امسال و تابلوی تازه‌ای که برای امام حسین (ع) نیافرید، بردل می‌ماند.

سیک زندگی

چرا خالکوبی در بین جوانان
رواج پیدا کرده است؟

نقش‌ونگارهای سیاه روی سلامت و روان!

هرچه عجیب‌تر، بهتر! این خلاصه آن چیزی است که بدون تعارف و اغراق، فرهنگ غربی برایمان به همراه داشته و اتفاقاً جوانان ما و جوانان زیادی هم با آن همراه شده‌اند. از شلوارهای ظاهرا نخ‌کش شده‌ای که جدیدترین مد این روزها به حساب می‌آید تا کشیدن طرح و نقش روی پوست بدن که طبیعتاً جایی برای این قبیل کارها نیست!

می‌بیند، بال نظارتی ساترا هم بر اساس وظیفه ذاتی اش، مطالبات جدی رهبر انقلاب و قاطبه مردم، گسترده و قوی‌تری می‌شود. از این مرحله به بعد، تنش‌زایان میان ساترا و فرآیند فعالیت سکوهای انتشار صوت و تصویر فراگیر، بازیگران برده میانی سناریوی خود را به صحنه آوردند و شبهه‌افکنی و تنش‌آفرینی درباره اهلیت ساترا برای نظارت بر این فعالیت‌ها دوری تند گرفت.

قوانین و اسناد بالادستی درباره ساترا چه می‌گویند؟

با مروری گذرا بر مباحث و حواشی درباره نوع تعامل پلتفرم‌های آنلاین و ساترا به وضوح می‌توان دید این تنش‌ها محدود به روزها و هفته‌های گذشته نبوده ولی چندی است شتابی افزون‌تر گرفته و در روزهای منتهی به نشست کمیسیون فرهنگی خانه ملت با بیمان جلیلی، رئیس صداوسیما و سعید مقیسه، رئیس سازمان تنظیم مقررات رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی به اوج رسید.

در حالی که هنوز جریان شتابنده شبهه‌افکنی در خصوص اهلیت با عدم اهلیت ساترا برای نظارت بر محتوای VODها ادامه داشت، چهارم مرداد بود که ساترا بخش‌های مهم نامه معاونت حقوقی ریاست جمهوری را که تیرماه سال جاری به ساترا ارسال و هم‌زمان رونوشت آن نیز در اختیار وزارت ارشاد قرار گرفته بود، منتشر کرد که پس از بیان ۴ بند صریح قوانین و نظر رهبر انقلاب، که به صراحت مؤید شایستگی صداوسیما در جایگاه تنظیم‌گری صوت و تصویر فراگیرند، نتیجه گرفته است:

«باتوجه به مستندات مذکور که حاکی از صلاحیت سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی (ساترا) در اعطای مجوز و نظارت بر محتوای تولیدی سریال‌های شبکه خانگی بوده و با توجه به بندهای ۱ و ۲ اصل سوم قانون اساسی مبنی بر ایجاد محیط مساعد برای رشد فضائل اخلاقی و استفاده صحیح از رسانه‌های گروهی و ماده ۹ اساسنامه سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۶۲ دیربر ایجاد محیط مساعد برای تربیت و تعلیم انسان و رشد فضائل اخلاقی و مفاد قانون خط‌مشی کلی و اصول برنامه‌های سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۶۱ و مستند به اصول ۸ و ۱۱۲ قانون اساسی و مواد ۱۳ و ۱۴ قانون تعیین حدود وظایف و اختیارات و مسئولیت‌های رئیس جمهور مصوب سال ۱۳۶۵، لازم است ساترا وظایف قانونی خود را در حوزه تنظیم‌گری رسانه‌های صوت و تصویر فراگیر انجام دهد». بندهای چهارگانه مشروح در نامه مذکور به وضوح بر «صلاحیت» تنظیم‌گری و «انحصار» آن در صداوسیما صحه گذاشته شده است؛ نکاتی که حتی مفاد نامه دوم متعاقب انتشار نامه اول نیز نتوانست خدش‌های به صراحت و اتقان آنها وارد کند و با این‌که ابراز شده بود: «معاونت پیگیری اجرای قانون اساسی معاونت حقوقی، به دلیل رعایت نکردن موازین و ارزش‌های دینی از سوی یکی از پلتفرم‌های نمایش خانگی، طی نامه‌ای اصول قانون اساسی را به سازمان صداوسیما متذکر شده و در مقام تعیین صلاحیت دستگاه‌های اجرایی در امر نظارت و تنظیم‌گری پیرامون صوت و تصویر فراگیر نبوده است»، در عمل، جوسازی متمایلان به شائبه‌افکنی بی‌اثر شد؛ زیرا در واقع تکلیف آنچه محل مناقشه بین ساترا و مدعیان عدم صلاحیت ساترا در امر تنظیم‌گری صوت و تصویر فراگیر بوده، هم در بندهای چهارگانه و هم در جمع‌بندی و نتیجه‌گیری نهایی نامه اول، تعیین و مستند شده بود و مابقی مسائل که فرع بر این اصل اساسی است، در زمره روش‌ها و ساختارهای نظارت و تنظیم‌گری قرار می‌گیرند که امری جداسافت و وقتی بنیاد تنظیم‌گری و نظارت از سوی ساترا و جایگاه موجه و قانونی آن مورد اتفاق مراجع ذی صلاح است، دلیلی برای ادامه این مناقشه باقی نمی‌ماند و شایسته‌تر بود در قالبی مستقل از نامه اول و بدون طرح مجدد مسأله «صلاحیت تعیین دستگاه‌های اجرایی» مربوطه که قبلاً خود معاونت به مستندات قانونی آن اذعان کرده بود، تنظیم می‌شد.

برای خواندن
کامل گزارش،
بارکد زیر را اسکن
کنید.

تهاجم به بنیان‌های امنیت فرهنگی

چه کسانی برای تخریب جایگاه قانونی ساترا تلاش می‌کنند؟

به‌شکوهانه قانونگذاری در مجلس شورای اسلامی، که حالا با تعامل نزدیک‌تر مجلس و صداوسیما در مسیری شتابنده قرار گرفته، علیه خود صداوسیما به کار می‌گیرند و اقدامات تنظیم‌گرانه ساترا در این حوزه را به تلاش عامدانه برای تعطیلی پلتفرم‌ها تعبیر می‌کنند، در حالی که رئیس سازمان صداوسیما خود را حامی پلتفرم‌ها و ناظر آن‌ها می‌داند و ساترا نیز از برخی بسته‌های حمایتی خود از پلتفرم‌ها رونمایی کرده است.

مروری که حجت را تمام می‌کند

تا همین چند سال پیش که میدان نویدید انتشار فراگیر محتوای دیداری و شنیداری در فضای مجازی، با آنچه امروزه با عنوان وی‌اودی‌ها و IPTVها می‌شناسیم، وارد چرخه کسب‌وکار و درآمدزایی جدی و جالب‌توجه صاحبان سرمایه نشده بود، بحث درباره این مقوله تازه‌وارد به فضای فرهنگی کشور، بیشتر فکری و نظری بود. در آن زمان مباحث عمدتاً بر شناخت آسیب‌ها متمرکز بود و نیز بر راه‌های برحذر داشتن جامعه از لطمات احتمالی. در این مقطع، رویه‌ها هنوز هویت‌مند و شرح‌و‌ظایف‌دستاها تفکیک و اسناد بالادستی هنوز در متن قوانین و مقررات عینی و عملی تعریف نشده بودند. سنت این بود که رادیو و تلویزیون صاحب‌اختیار و تعیین‌کننده تام خروجی آنتن خود باشد و بقیه امور که عمدتاً سینما و بعد با رونق‌گیری تولیدات داستانی دنباله‌دار و امثال آن، «نمایش خانگی» تعریف می‌شد در شوراها و راهروهای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، شمایل اجازه و نظارت به خود بگیرند اما با رواج هدایت سرمایه‌ها به سمت نمایش خانگی و موضوعیت‌یابی ورود مصداقی و عملیاتی، سازمان صداوسیما وارد عمل شد تا وظایف ذاتی‌اش را در این عرصه اقامه کند؛ وظایفی که بدو اریشه در قانون اساسی داشت و در اسناد بالادستی دیگر و دستور رهبر انقلاب نیز مهر تأیید و تأکید خورد.

ورود ساترا

صداوسیما از سال ۱۳۹۴ یعنی هفت سال پیش رسماً و با تأسیس نهادی ویژه با عنوان «سازمان تنظیم مقررات صوت و تصویر فراگیر در فضای مجازی» وارد این قلمرو جدید شد و از همان ابتدا خدمات ذی‌قیمتی به تولیدکنندگان آثار تعریف‌شده ذیل وظایف

به نظر می‌رسد حاشیه‌سازان موضوع نظارت ساترا بر فضای مجازی پس از نشست پیمان جلیلی و مقیسه با نمایندگان، برای همیشه دست از گل‌آلود کردن فضای رسانه‌های فراگیر بردارند و حاشیه‌ها پایان یابد. چنانچه نمایندگان مردم در این نشست هم تأکیدی دوباره بر جایگاه مشروع ساترا کردند. احمد راستینه هفشجانی، سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس در همین باره گفت: «صوت و تصویر فراگیر بر اساس قانون، در انحصار و اختیار سازمان صداوسیماست و مدیریت واحد برای صوت و تصویر فراگیر الزامات مهم مدیریت فضای رسانه‌های کشور است.»

شیداسلامی
نویسنده و پژوهشگر

اما چرا غبار مجادلات بر سر نظارت مسلم و مصرح و قانونی ساترا بر پلتفرم‌های آنلاین فرو نمی‌نشیند؟ و حاشیه‌بازان حوزه فرهنگ که هریم بر این آتش می‌ریزند، فعالان سینما و حوزه نمایش خانگی را به موضع‌گیری مقابل ساترا ترغیب می‌کنند، چه طرفی از این دعوی برمی‌بندند؟ کسانی که گاه اتهام خودرقیب‌پنداری با نمایش خانگی به صداوسیما می‌زنند، گاه بر سر گوربلی جنازه ورشکستگی تولیدات پلتفرمی می‌گیرند و گاه از سنگ‌اندازی‌ها داد سخن می‌دهند و با مشورت‌های غلط، حتی مسئولان را دچار اشکال می‌کنند. جملگی آنها در پی گل‌آلود کردن آب هستند تا همچنان در فضای ونگاری، اهداف خود را پیش ببرند و مانع شکل‌گیری فضای امن فرهنگی در عرصه پلتفرم‌های پخش فیلم و سریال شوند.

اظهارات حیرت‌آور یک نماینده مجلس

مجتبی توانگر، یکی از ۲۹۰ نماینده مجلس شورای اسلامی است که رویکرد او با اکثریت نمایندگان مجلس شورای اسلامی تفاوت فاحش دارد. در حالی‌که عمده نمایندگان مجلس شورای اسلامی در دوره فعلی، حامی انضباط‌بخشی به فضای مجازی هستند، اظهارات این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس، بهانه‌ای شده تا عمده‌ای از عمل به قانون سر باز زنند. او روز خبرنگار در خبرنگاری ایسنا حاضر شد و با هزینه کردن از نام رهبر معظم انقلاب طی اظهارنظری که با فضای کلام روشن و صریح مقام رهبری در تعارض چشمگیر بود، گفت: «واقعیت این است که مدیران صداوسیما به جای تنظیم‌گری، خود را به رقیب شبکه نمایش خانگی تنزل دادند که موجب شده برخی مدعی شوند مدیران جدید صداوسیما نمی‌توانند مرجع صالحی برای نظارت بر این وی‌اودی‌ها باشند.»

او بیشتر نیز طی نامه‌ای در تاریخ ۲۵ تیرماه خطاب به دکتر پیمان جلیلی، رئیس سازمان صداوسیما، «مسئولان امر، از جمله دولت محترم و شورای عالی فضای مجازی» را در تعیین جایگاه ساترا مقصر قلمداد کرده است. حال آن‌که صحت‌گذاری بر جایگاه مصرح و قانونی ساترا تمام سلسله‌مراتبی را که توانگر مدنظر دارد، پیچیده است؛ از فرمان رهبر انقلاب گرفته تا اعلام نظر معاونت حقوقی ریاست جمهوری تا دستور صریح رئیس قوه قضاییه و اعلام روشن دبیر شورای عالی فضای مجازی و حتی اعلام نظر قاطع نمایندگان عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی. این‌که این نماینده مجلس با نام بردن از رهبر انقلاب و استناد به حکم ایشان در خصوص دایره فعالیت شورای عالی فضای مجازی، در عمل، مصوبات شورای عالی فضای مجازی را که در راستای قانون و دستور شخص رهبر انقلاب، هم صلاحیت منحصربه‌فرد صداوسیما را در تنظیم‌گری صوت و تصویر فراگیر مهر تأیید زده و هم وی‌اودی‌ها را مشمول عنوان صوت و تصویر فراگیر دانسته است از زیر سؤال برده و در عین حال گله‌مند است که چرا مصوبات ارجاع‌شده شورای عالی فضای مجازی به دستگاه‌های ذی‌ربط و انباده شده، بی‌انگیز تلاش خواسته یا ناخواسته این نماینده مجلس برای تضعیف اجرای قوانین کشور و حمایت نکردن از اجرای مصوبات شورای عالی فضای مجازی است.

از سوی دیگر، افرادی چون او، با فشاری ساترا بر بهره‌مند شدن از اهرم‌های اجرایی قانونی